

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL R. P. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2017 m. sausio 25 d. Nr. 242-30

Vilnius

Lietuvos bankas gavo R. P. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2016 m. liepos 21 d. įvyko eismo įvykis. Pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDI) 13 straipsnio 1 dalimi, 2016 m. liepos 21 d. eismo įvykio kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusiam draudikui pateikė pretenziją dėl padarytos žalos. Draudikas 2016 m. lapkričio 9 d. raštu pareiškėją informavo, kad pareiškėjo pretenzijos pagrindu išnagrinėjo eismo įvykio aplinkybes ir priėmė sprendimą išmokėti 150 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl eismo įvykio patirtą neturtinę žalą.

Pareiškėjas nesutikdamas su draudiko išmokėta 150 Eur draudimo išmoka, atlyginančia neturtinę žalą, draudikui pateikė pretenziją dėl išmokėtos draudimo išmokos dydžio. Pareiškėjas draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad eismo įvykyje jam buvo sužalota galva kaktos ir viršugalvio plote, dėl to susiformavo kirstinė apie 10 centimetrų žaizda ir visam gyvenimui liko 10 cm randas, kuris darko pareiškėjo išvaizdą. Taip pat buvo stipriai sutrenktos smegenys, o pasekmės jaučiamos ir praėjus 4 savaitėms po įvykio. Pareiškėjas nurodė, kad nuo 2016 m. liepos 22 d. iki 2016 m. rugpjūčio 12 d. buvo nedarbingas. Dėl šių aplinkybių pareiškėjas patyrė didelių fizinių ir moralinių išgyvenimų. Kreipimesi į draudiką pareiškėjas paaiškino: „kadangi esu daugiavaikis tėvas, mano vaikai taip pat patyrė dvasinį šoką matydami taip sužalotą tėvą ir likusį randą, jie pamatę tėvą puolė verkti, skausmingai tai išgyveno ir išgyvena dvasiškai, mažamečiai vaikai išsigąsta pamatę tėvo randą. Tai pat tai atsiliepė darbe, kolegos žiūri neadekvačiai, žvilgsniai žiūri į randą ir įtartinu žvilgsniu esu palydimas, be to, atėję interesantai į kabinetą žiūri įtariai ir su nustebusiais veidais žiūrėdami į randą jaučia diskomfortą. Taip pat tai atsilieps ir karjeros galimybėms, nes vienas iš veiksmų sėkmingai karjerai išvaizda, be to, tai pakenks ir dalyvavimui pasitarimuose su vienodo ar aukštesnio lygio vadovais.“ Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, pareiškėjas prašė atlyginti 3 000 Eur įvertintą patirtą moralinę žalą. Draudikas atsisakė tenkinti pareiškėjo reikalavimą ir nurodė, kad draudimo išmoka buvo apskaičiuota, įvertinus reikšmingus dokumentus ir vadovaujantis transporto priemonių valdytojų civilinę atsakomybę reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko sprendimu, todėl kreipėsi į Lietuvos banką, nurodė, kad nesutinka su draudiko išmokėta 150 Eur draudimo išmoka neturtinei žalai atlyginti, ir prašė adekvataus ir tinkamo žalos atlyginimo pagal galiojančius teisės aktus.

Nesutikdamas su pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis ir pateiktu reikalavimu, draudikas nurodė, kad sprendimas 150 Eur įvertinti neturtinę žalą buvo priimtas remiantis surinkta informacija, patvirtinančia eismo įvykio metu pareiškėjo patirtą sužalojimų sunkumą, traumos pobūdį, pakenkimo sveikatai laipsnį, sveikatos sutrikdymo trukmę bei mastą,

sužalojimų progresavimo tikimybę, jų įtaką gyvenimo kokybei, darbinei veiklai bei šeimyniniam gyvenimui. Draudikas pažymėjo, kad iš pateiktų specialistų išvadų matyti, kad pareiškėjui nustatyta muštinė galvos kaktos žaizda, paskirtas konservatyvus gydymas, o duomenų apie tęstinį gydymą nėra. Draudikas pažymėjo, kad, remiantis 2016 m. rugsejo 9 d. Valstybinės teismo medicinos tarnybos Klaipėdos skyriaus specialisto išvada Nr. 1631/2016 (3) (toliau – Valstybinės teismo medicinos specialisto išvada), pareiškėjo sveikatos sutrikdymas buvo kvalifikuotas kaip nežymus sveikatos sutrikdymas, o atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjui per eismo įvykį nebuvo sužaloti jokie vidaus organai, nebuvo lūžusių galūnių ir nestebėtas kraujo išsiliejimas po galvos apdangalais, darytina išvada, kad pareiškėjas nėra praradęs daugiau kaip 5 procentų darbingumo.

Vadovaudamasis 2004 m. birželio 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių Nr. 795 (2015 m. sausio 1 d. redakcija) (toliau – Taisyklės) 12.1 papunkčiu, draudikas nurodė, kad 150 Eur išmokėtos neturtinės žalos dydis atitinka teisės aktų reikalavimus ir pareiškėjo patirtos traumos pobūdį.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas yra kilęs dėl draudiko pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį nustatyto neturtinės žalos dydžio pagrįstumo.

TPVCAPDĮ 2 straipsnio 14 dalis nustato, kad neturtinė eismo įvykio žala – tai asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kitos piniginės išraiškos neturinčios pasekmės, atsiradusios dėl padarytos per eismo įvykį žalos asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo. Atsižvelgiant į ginčo faktinėms aplinkybėms reikšmingas transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartinius teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad neturtinės žalos dydžio dėl asmens sveikatos sužalojimo nustatymo sąlygos įtvirtintos Taisyklių 12 punkte. Jame nurodyta, kad draudimo išmoka dėl patirtos neturtinės žalos nustatoma ir išmokama TPVCAPDĮ nurodytiems nukentėjusiems tretiesiems asmenims neviršijant šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytos sumos pagal Taisyklių 12 punkte įtvirtintus principus. Taisyklių 12.1 papunktyje nurodyta, kad apskaičiuojant neturtinę žalą laikino nedarbingumo atveju mokama už kiekvieną nedarbingumo dieną po 6 Eur, kol mokama suma neviršija galimos mokėti pagal TPVCAPDĮ maksimalios sumos dėl nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos neturtinės žalos. Remiantis Taisyklių 12.4 papunkčiu, tais atvejais, kurie nenumatyti Taisyklių 12.1–12.3 papunkčiuose, atlygintinos neturtinės žalos dydį nustato draudikas, atsižvelgdamas į nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos žalos pasekmes, nukentėjusio trečiojo asmens patirtų sužalojimų sunkumą, dydį, kokius nepatogumus nukentėjęs trečiasis asmuo patiria dėl sužalojimų, nukentėjusio trečiojo asmens patirtų fizinių ir dvasinių kančių pobūdį, individualias savybes (amžius, profesija ir kita), žalą padariusio asmens kaltę ir padarytos žalos asmeniui dydį.

Lietuvos bankui įvertinus ginčo šalių pateiktus įrodymus, buvo nustatyta, kad draudikas, remdamasis medicinos dokumentuose nurodyta informacija ir vadovaudamasis Taisyklėse įtvirtintais neturtinės žalos dydžio apskaičiavimo kriterijais, nustatė 150 Eur dydžio neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką. Draudikas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, vadovavosi

VšĮ Klaipėdos universitetinės ligoninės ir Valstybinės teismo medicinos tarnybos specialisto išvadoje pateikta informacija.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktų medicinos išrašų duomenimis, nustatyta, kad 2016 m. liepos 21 d. pareiškėjas po eismo įvykio atvežtas į VšĮ Respublikinę Klaipėdos ligoninę, jam buvo atliktas galvos kompiuterinis tomografinis tyrimas ir nustatyta diagnozė – muštinė galvos žaizda (galvos smegenų sukrėtimas nenustatytas). Nuo 2016 m. liepos 22 d. iki 2016 m. rugpjūčio 12 d. pareiškėjas turėjo nedarbingumo pažymėjimą. Valstybinės teismo medicinos tarnybos specialisto išvadoje pažymėta, kad „ilgiau nei 10 dienų laikotarpį trukęs nukentėjusiojo gydymasis po eismo įvykio neadekvatus nustatytai diagnozei, todėl šis ilgalaikis gydymas negali būti pagrindas nustatant sveikatos sutrikdymo mastą.“

Iš Lietuvos bankui pateiktų medicinos dokumentų matyti, kad juose nebuvo duomenų apie nustatytus liekamuosius reiškinius po pareiškėjo sveikatos sutrikdymo, taip pat nėra duomenų, kad dėl eismo įvykio patirtas pareiškėjo sveikatos sužalojimas gali ateityje daryti neigiamą įtaką bendrai jo sveikatos būklei. Svarbu pažymėti, kad pareiškėjas jam padaryto sveikatos sutrikdymo masto neginčijo ir nepateikė įrodymų, paneigiančių medicinos dokumentų išrašuose nurodytą diagnozę. Lietuvos bankui taip pat nebuvo pateikta įrodymų, galinčių patvirtinti, kad pareiškėjui buvo taikytas papildomas gydymas, ar kad pareiškėjas būtų kreipęsis į medicinos įstaigas dėl su eismo įvykiu padaryta žala susijusio sveikatos sutrikimo progresavimo. Siekdamas patvirtinti savo reikalavimą dėl neturtinės žalos dydžio, pareiškėjas remiasi teiginiais, kad po eismo įvykio jis ir jo šeimos nariai patyrė moralinių išgyvenimų, tačiau pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, galinčių patvirtinti, kad jis arba jo mažamečiai vaikai dėl patiriamų moralinių išgyvenimų buvo konsultuoti gydyto, kad buvo dėl to pritaikytas gydymas ir kt. Be to, reikalaujamo neturtinės žalos dydžio pareiškėjas nepagrindė įrodymais. Remiantis TPVCAPDĮ 19 straipsnio 6 dalimi, pažymėtina, kad draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šiame įstatyme nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo. Kadangi pareiškėjas įrodymais nepagrindė nurodytą aplinkybių dėl patirto sveikatos sutrikdymo atsiradusių padarinių, draudikas neturi pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo mokėti papildomą neturtinę žalą atlyginančią draudimo išmoką.

Vertinant draudiko apskaičiuoto neturtinės žalos dydžio pagrįstumą, pažymėtina, kad draudikas, nustatydamas dėl eismo įvykio pareiškėjui padarytą neturtinę žalą, atsižvelgė į žalos byloje reikšmingomis pripažintinas aplinkybes, taip pat vadovavosi transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisinius santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose įtvirtintais neturtinės žalos dydžio nustatymo kriterijais. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas, nustatydamas neturtinės žalos dydį, draudikas vertino dėl eismo įvykio pareiškėjui padaryto sveikatos sužalojimo pobūdį, atsižvelgė į sužalojimo gydymo trukmę, teisės aktuose įtvirtintų neturtinės žalos dydžio nustatymo kriterijų visumą pritaikydamas prie žalos bylos faktinių aplinkybių, darytina išvada, kad draudiko apskaičiuotas draudimo išmokos, atlyginančios neturtinę žalą, dydis yra pagrįstas įrodymais, teisės aktuose įtvirtintais ir draudiko taikytais vertinamaisiais neturtinės žalos atlyginimo dydžio pasirinkimo kriterijais. Atsižvelgiant į tai, ir įvertinus aplinkybę, kad pareiškėjas įrodymais nepatvirtino dėl eismo įvykio padarytos 3 000 Eur neturtinės žalos pagrįstumo, pareiškėjo reikalavimas dėl papildomos draudimo išmokos mokėjimo yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo R. P. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius